2024/600

7.3.2024.

PREPORUKA KOMISIJE (EU) 2024/600

od 18. prosinca 2023.

o nacrtu ažuriranog integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana Španjolske za razdoblje 2021. – 2030. i o dosljednosti mjera Španjolske s Unijinim ciljem klimatske neutralnosti i osiguravanjem napretka u prilagodbi

(Vjerodostojan je samo tekst na španjolskom jeziku)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 292.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]), a posebno njezin članak 9. stavak 2. i članak 14. stavak 6.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 ([2]), a posebno njezin članak 7. stavak 2.,

budući da:

Preporuke o nacrtu ažuriranog integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana Španjolske za razdoblje 2021. – 2030.

(1) Španjolska je dostavila svoj nacrt ažuriranog integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana 28. lipnja 2023.

(2) U članku 3. i Prilogu I. Uredbi (EU) 2018/1999 („Uredba o upravljanju”) utvrđeni su elementi koje treba uključiti u ažurirane integrirane nacionalne energetske i klimatske planove. U prosincu 2022. Komisija je donijela smjernice za države članice o postupku i opsegu pripremanja nacrta i finalnih ažuriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova ([3]). U smjernicama je utvrđena dobra praksa i navedene su implikacije nedavnih političkih, zakonodavnih i geopolitičkih kretanja u energetskoj i klimatskoj politici.

(3) U vezi s planom REPowerEU ([4]) i u okviru europskog semestra 2022. i 2023. Komisija je u prvi plan stavila potrebe država članica za reformama energetske i klimatske politike i ulaganjima u povećanje energetske sigurnosti i priuštivosti ubrzavanjem zelene i pravedne tranzicije. To je uvršteno u izvješća za Španjolsku za 2022. i 2023. ([5]) i preporuke Vijeća za Španjolsku ([6]). Države članice trebale bi prilikom izrade finalnih ažuriranih integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova uzeti u obzir zadnje preporuke za svoju zemlju.

([1]) SL L 328, 21.12.2018., str. 1.
([2]) SL L 243, 9.7.2021., str. 1.
([3]) Obavijest Komisije o smjernicama državama članicama za ažuriranje nacionalnih energetskih i klimatskih planova za razdoblje 2021.–2030. (SL C 495, 29.12.2022., str. 24.).
([4]) COM(2022) 230 final.
([5]) SWD(2022) 610 final, SWD(2023) 609 final.
([6]) COM(2022) 610 Preporuka za preporuku Vijeća; COM(2023) 609 final Preporuka za preporuku Vijeća.

(4) Komisijine preporuke u vezi s provedbom nacionalnih ciljeva na temelju Uredbe o raspodjeli tereta ([7]) zasnivaju se na vjerojatnosti da će države članice ispuniti ciljeve za 2030., uzimajući u obzir pravila za upotrebu fleksibilnih mogućnosti u okviru te uredbe.

(5) Cilj je Komisijinih preporuka o hvatanju, korištenju i skladištenju ugljika steći pregled nad predviđenim uvođenjem tih tehnologija na nacionalnoj razini, uključujući informacije o godišnjim količinama CO_2 koje se namjeravaju uhvatiti do 2030., podijeljeno po izvoru uhvaćenog CO_2 iz postrojenja obuhvaćenih Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([8]) ili iz drugih izvora kao što su biogeni izvori ili izravno hvatanje iz zraka, o planiranoj infrastrukturi za transport CO_2 i o potencijalnim domaćim kapacitetima za skladištenje CO_2 i volumenima utiskivanja CO_2 za koje se planira da će biti dostupni 2030.

(6) Svrha je Komisijinih preporuka o provedbi Uredbe (EU) 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća ([9]) (Uredba o korištenju zemljišta, prenamjeni zemljišta i šumarstvu – „Uredba o LULUCF-u”) zajamčiti poštovanje pravila o neutralnoj ili pozitivnoj bilanci u dotičnoj državi članici u razdoblju 2021. – 2025. (prvo razdoblje) i ostvarenje cilja za razdoblje 2026. – 2030. (drugo razdoblje), uzimajući u obzir pravila za upotrebu fleksibilnih mogućnosti utvrđena u toj uredbi. U Komisijinim preporukama uzima se u obzir i da se svaki višak emisija na temelju Uredbe o LULUCF-u u prvom razdoblju automatski prenosi u kvotu na temelju Uredbe o raspodjeli tereta.

(7) Bez posebnih politika i mjera za prilagodbu, planiranih i provedenih, ugroženo je ostvarenje ciljeva u dimenzijama energetske unije. Upravljanje vodama u promjenjivim klimatskim uvjetima zahtijeva posebnu pozornost zbog rizika od prekida opskrbe električnom energijom jer poplave, vrućine i suša utječu na proizvodnju energije.

(8) Komisijine preporuke za ciljeve u pogledu energije iz obnovljivih izvora temelje se na formuli utvrđenoj u Prilogu II. Uredbi (EU) 2018/1999, koja se temelji na objektivnim kriterijima, i na glavnim politikama i mjerama koje nedostaju u španjolskom nacionalnom energetskom i klimatskom planu kako bi se omogućilo pravodobno i troškovno učinkovito ostvarenje doprinosa Španjolske obvezujućem cilju Unije da se 2030. najmanje 42,5 % energije dobiva iz obnovljivih izvora, uz zajedničku obvezu da se taj cilj poveća na 45 % u skladu s Direktivom (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ([10]) o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora. Komisijine preporuke temelje se i na doprinosu Španjolske specifičnim ciljevima iz članaka 15.a, 22.a, 23., 24. i 25. te direktive i povezanim politikama i mjerama za njezino brzo prenošenje i provedbu. U preporukama je uzeta u obzir važnost sveobuhvatnog dugoročnog planiranja za uvođenje energije iz obnovljivih izvora, posebno vjetra, kako bi se povećala vidljivost europskog proizvodnog sektora i mrežnih operatora u skladu s europskim paketom za energiju vjetra ([11]).

([7]) Uredba (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma i izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 (SL L 156, 19.6.2018., str. 26.), kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2023/857 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. travnja 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2018/842 o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma i o izmjeni Uredbe (EU) 2018/1999 (SL L 111, 26.4.2023., str. 1.).

([8]) Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

([9]) Uredba (EU) 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o uključivanju emisija i uklanjanja stakleničkih plinova iz korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva u okvir za klimatsku i energetsku politiku do 2030. te o izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 i Odluke br. 529/2013/EU (SL L 156, 19.6.2018., str. 1.), kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2023/839 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. travnja 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2018/841 u pogledu područja primjene, pojednostavnjenja pravila o izvješćivanju i usklađenosti i utvrđivanja ciljeva država članica za 2030. i Uredbe (EU) 2018/1999 u pogledu poboljšanja praćenja, izvješćivanja, praćenja napretka i preispitivanja (SL L 107, 21.4.2023., str. 1.).

([10]) Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.), kako je izmijenjena Direktivom (EU) 2023/2413 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. listopada 2023. o izmjeni Direktive (EU) 2018/2001, Uredbe (EU) 2018/1999 i Direktive 98/70/EZ u pogledu promicanja energije iz obnovljivih izvora te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća (EU) 2015/652 (SL L, 2023/2413, 31.10.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

([11]) Komunikacija o europskom akcijskom planu za energiju vjetra, COM(2023) 669 final, 24.10.2023. i Komunikacija o ostvarivanju ambicija EU-a za energiju iz obnovljivih izvora na moru, COM(2023) 668 final.

(9) Komisijine preporuke za nacionalne doprinose energetskoj učinkovitosti temelje se na članku 4. Direktive (EU) 2023/1791 Europskog parlamenta i Vijeća ([12]) o energetskoj učinkovitosti te na formuli iz Priloga I. toj direktivi i povezanim politikama i mjerama za njezinu provedbu.

(10) U preporukama Komisije posebna pozornost posvećena je općim i specifičnim ciljevima, doprinosima te povezanim politikama i mjerama za provedbu plana REPowerEU kako bi se brzo prekinula ovisnost o ruskim fosilnim gorivima. Uzeta su u obzir iskustva stečena provedbom paketa „Štednja plina za sigurnu zimu" ([13]). U preporukama se ističe važnost postizanja veće otpornosti energetskog sustava s obzirom na obveze koje proizlaze iz Uredbe (EU) 2019/941 Europskog parlamenta i Vijeća ([14]) o pripravnosti na rizike u sektoru električne energije i Uredbe (EU) 2017/1938 Europskog parlamenta i Vijeća ([15]) o sigurnosti opskrbe plinom te u skladu s Preporukom Komisije o skladištenju energije ([16]).

(11) U Komisijinim preporukama uzeta je obzir potreba da se ubrza integracija unutarnjeg energetskog tržišta kako bi se ojačala uloga fleksibilnosti te položaj i zaštita potrošača. U preporukama Komisije istaknuta je i važnost procjenjivanja broja kućanstava pogođenih energetskim siromaštvom u skladu sa zahtjevima članka 3. Uredbe (EU) 2018/1999 i Preporuke Komisije (EU) 2023/2407 ([17]).

(12) U Komisijinim preporukama naglašava se važnost osiguravanja dovoljnih ulaganja u istraživanja i inovacije u području čiste energije kako bi se povećali kapaciteti za razvoj i proizvodnju, uključujući odgovarajuće politike i mjere za energetski intenzivne industrije i druga poduzeća i važnost potrebe za usavršavanjem radne snage za rad u industriji s nultim neto emisijama kako bi se izgradilo stabilno, konkurentno i čisto gospodarstvo Unije.

(13) Komisijine preporuke temelje se na obvezama preuzetima u okviru Pariškog sporazuma radi postupnog ukidanja upotrebe fosilnih goriva te na važnosti postupnog ukidanja subvencija za fosilna goriva.

(14) Komisijina preporuka u vezi s potrebama ulaganja temelji se na procjeni daje li nacrt ažuriranog plana opći pregled potreba ulaganja radi ostvarenja općih i specifičnih ciljeva te doprinosa svim dimenzijama energetske unije, navode li se izvori financiranja s razlikom između privatnih i javnih izvora, navode li se ulaganja u skladu s planom Španjolske za oporavak i otpornost, teritorijalnim planom Španjolske za pravednu tranziciju i preporukama za pojedine zemlje izdanima u okviru europskog semestra za 2022. i 2023. te uključuje li pouzdanu makroekonomsku procjenu planiranih politika i mjera. Nacionalni energetski i klimatski plan trebao bi zajamčiti transparentnost i predvidljivost nacionalnih politika i mjera kako bi se poduprla sigurnost ulaganja.

(15) U Komisijinim preporukama ističe se velika važnost šireg regionalnog savjetovanja i osiguravanja ranog i uključivog savjetovanja o planu, uključujući djelotvorno javno sudjelovanje uz dovoljno informacija i dovoljno dug vremenski okvir, u skladu s Aarhuškom konvencijom ([18]).

(16) U Komisijinim preporukama o pravednoj tranziciji uzeta je u obzir procjena jesu li u španjolskom planu dovoljno detaljno navedeni relevantni socijalni učinci klimatske i energetske tranzicije i njezini učinci na zapošljavanje i vještine te odgovarajuće popratne politike i mjere za promicanje pravedne tranzicije uz istodobno promicanje ljudskih prava i rodne ravnopravnosti.

([12]) Direktiva (EU) 2023/1791 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. rujna 2023. o energetskoj učinkovitosti i izmjeni Uredbe (EU) 2023/955 (SL L 231, 20.9.2023., str. 1.).

([13]) Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, „Štednja plina za sigurnu zimu", COM(2022) 360 final.

([14]) Uredba (EU) 2019/941 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o pripravnosti na rizike u sektoru električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2005/89/EZ (SL L 158, 14.6.2019., str. 1.).

([15]) Uredba (EU) 2017/1938 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2017. o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 994/2010 (SL L 280, 28.10.2017., str. 1.).

([16]) Preporuka Komisije od 14. ožujka 2023. o skladištenju energije – temelj dekarboniziranog i zaštićenog energetskog sustava EU-a, C/2023/1729 (SL C 103, 20.3.2023., str. 1.).

([17]) Preporuka Komisije (EU) 2023/2407 od 20. listopada 2023. o energetskom siromaštvu (C/2023/4080) (SL L, 2023/2407, 23.10.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj).

([18]) Konvencija o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša od 25. lipnja 1998. („Aarhuška konvencija").

(17) Komisijine preporuke Španjolskoj temelje se na procjeni nacrta ažuriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana ([19]), koja se objavljuje uz ovu Preporuku.

(18) Španjolska bi trebala uzeti u obzir ove preporuke pri izradi finalnog ažuriranog integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana koji treba dostaviti do 30. lipnja 2024.

Preporuke o dosljednosti s Unijinim ciljem klimatske neutralnosti i osiguravanjem napretka u prilagodbi

(19) Na temelju Uredbe (EU) 2021/1119 („Europski zakon o klimi") Komisija treba ocjenjivati dosljednost nacionalnih mjera s ciljem klimatske neutralnosti i osiguravanjem napretka u prilagodbi. Komisija je ocijenila dosljednost mjera Španjolske s tim ciljevima ([20]). Preporuke u nastavku temelje se na toj ocjeni. Španjolska bi trebala uzeti u obzir ove preporuke i provesti ih u skladu s Europskim zakonom o klimi.

(20) Potrebne su razrađene strategije i planovi prilagodbe kako bi se osiguralo stalno povećanje društvene, političke i gospodarske pripravnosti u skladu s Europskim zakonom o klimi i izbjegli učinci povezani s klimom. Kako bi pomogla državama članicama u ažuriranju i provedbi sveobuhvatnih nacionalnih strategija, planova i politika prilagodbe, Komisija je u srpnju 2023. donijela skup smjernica ([21]).

(21) Najugroženije zajednice su one s većom vjerojatnošću da će na njih utjecati klimatske promjene. Nejednaka izloženost i osjetljivost različitih regija i socioekonomskih skupina na posljedice klimatskih promjena pogoršava postojeće nejednakosti i ranjivosti. Pravedna otpornost trebala bi smanjiti razlike u opterećenju klimatskim rizicima i zajamčiti da svi imaju jednaku korist od prilagodbe,

PREPORUČUJE DA ŠPANJOLSKA PODUZME MJERE ČIJI JE CILJ:

U vezi s nacrtom ažuriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana na temelju Uredbe (EU) 2018/1999

1. Dopuniti informacije o postojećim i planiranim politikama i mjerama među ostalim u poljoprivrednom sektoru, za koje se očekuje da će doprinijeti ostvarenju nacionalnog cilja u vezi sa stakleničkim plinovima na temelju Uredbe o raspodjeli tereta. Jasno navesti njihov opseg, vremenski okvir i, ako je moguće, očekivani učinak smanjenja stakleničkih plinova, među ostalim za mjere u Unijinim programima financiranja kao što je zajednička poljoprivredna politika.

2. Utvrditi količinu emisija CO_2 koje bi se mogle uhvatiti na godišnjoj razini do 2030., uključujući njihov izvor. Navesti informacije o tome kako će se uhvaćeni CO_2 transportirati. Utvrditi ukupan kapacitet za skladištenje CO_2 i volumene utiskivanja CO_2 dostupne do 2030.

3. Utvrditi konkretan put za ostvarivanje nacionalnog cilja o LULUCF-u definiranog u Uredbi (EU) 2018/841. Uključiti dodatne mjere u sektoru LULUCF-a, uz navođenje vremenskog okvira i opsega i kvantifikaciju očekivanog učinka u smislu količine uklonjenog stakleničkog plina koja je u skladu s ciljem neto uklanjanja za 2030. od −310 $MtCO_2eq$ i ciljem za Španjolsku od − 5 309 $ktCO_2eq$ definiranim u Uredbi (EU) 2018/841. Navesti jasne informacije o tome kako se javna sredstva (sredstva Unije, uključujući sredstva za zajedničku poljoprivrednu politiku, i državne potpore) te privatno financiranje putem programa sekvestracije ugljika dosljedno i djelotvorno upotrebljavaju za ispunjavanje nacionalnog cilja neto uklanjanja. Navesti informacije o statusu i napretku koji treba ostvariti u osiguravanju poboljšanja viših razina/geografski eksplicitnih skupova podataka za praćenje, izvješćivanje i verifikaciju, u skladu s dijelom 3. Priloga V. Uredbi (EU) 2018/1999.

([19]) SWD(2023) 913.

([20]) Izvješće o djelovanju EU-a u području klime 2023., COM(2023) 653 final, i Radni dokument službi Komisije „Ocjena napretka u prilagodbi klimatskim promjenama pojedinačnih država članica u skladu s Europskim zakonom o klimi", SWD(2023) 932.

([21]) Smjernice Komisije o strategijama i planovima prilagodbe država članica (SL C 264, 27.7.2023., str. 1.).

4. Dovoljno detaljno utvrditi dodatne politike i mjere prilagodbe kojima će se poduprijeti ispunjavanje općih i specifičnih ciljeva te doprinosa Španjolske u okviru energetske unije. Posebnu pozornost posvetiti upravljanju vodama u promjenjivim klimatskim uvjetima zbog rizika od prekida opskrbe električnom energijom jer poplave, vrućine i suša utječu na proizvodnju energije.

5. Navesti procijenjene putanje i dugoročni plan za uvođenje tehnologija u području energije iz obnovljivih izvora u sljedećih 10 godina, s perspektivom do 2040. Uključiti okvirni cilj za tehnologije u području energije iz obnovljivih izvora do 2030.

6. Razraditi detaljne i kvantificirane politike i mjere koje su u skladu s Direktivom (EU) 2018/2001, kako je izmijenjena, tako da se omogući pravodobno i troškovno učinkovito ostvarenje španjolskog doprinosa obvezujućem cilju Unije u pogledu energije iz obnovljivih izvora od 42,5 % u 2030. Detaljno opisati za koje tehnologije u području energije iz obnovljivih izvora planira odrediti područja za ubrzano uvođenje energije iz obnovljivih izvora s bržim i jednostavnijim postupcima. Uključiti podcilj za napredna biogoriva i obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla u sektoru prometa i minimalnu obvezujuću razinu za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla 2030.

7. Uključiti informacije o putanjama opskrbe bioenergijom prema sirovini i podrijetlu, o potražnji za bioenergijom i održivosti. Uključiti procjenu domaće zalihe šumske biomase za energetske potrebe u razdoblju 2021. – 2030. u skladu s ojačanim kriterijima održivosti iz Direktive (EU) 2018/2001, kako je izmijenjena. Uključiti procjenu usklađenosti predviđene upotrebe šumske biomase za proizvodnju energije sa španjolskim obvezama na temelju Uredbe (EU) 2018/841, kako je izmijenjena, posebno za razdoblje 2026. – 2030., te potrebne nacionalne mjere i politike za postizanje te usklađenosti. Uključiti dodatne mjere za promicanje održive proizvodnje biometana, s obzirom na potencijal i proizvodnju održivog biometana u Španjolskoj, profil potrošnje prirodnog plina i postojeću infrastrukturu, upotrebu kao digestata i primjene biogenog CO_2. Detaljnije opisati kako će se postojeća kogeneracijska postrojenja na bioplin uključiti u buduće planove za dekarbonizaciju.

8. U mjeri u kojoj je to moguće navesti očekivani vremenski okvir koraka koji bi doveli do donošenja zakonodavnih i nezakonodavnih politika i mjera za prenošenje i provedbu odredbi Direktive (EU) 2018/2001, kako je izmijenjena, posebno za mjere u prethodnim točkama.

9. Uključiti nacionalni doprinos energetskoj učinkovitosti na temelju potrošnje konačne energije obvezujućem cilju Unije za 2030. u skladu s člankom 4. i Prilogom I. Direktivi (EU) 2023/1791 ili jednak ispravljenom okvirnom nacionalnom doprinosu koji će Komisija dostaviti svakoj državi članici do 1. ožujka 2024. na temelju članka 4. stavka 5. te direktive. Uključiti nacionalni doprinos energetskoj učinkovitosti na temelju potrošnje primarne energije okvirnom cilju Unije u skladu s člankom 4. i Prilogom I. Direktivi (EU) 2023/1791. Navesti količinu smanjenja potrošnje energije koju trebaju postići sva javna tijela razvrstano prema sektoru i ukupnu podnu površinu grijanih i/ili hlađenih zgrada u vlasništvu javnih tijela koja se treba obnavljati svake godine ili odgovarajuću godišnju uštedu energije koja se treba ostvariti.

10. Uključiti ažuriranu razinu ambicije da se osigura visoko energetski učinkovit i dekarboniziran nacionalni fond zgrada i postojeće zgrade pretvore u zgrade s nultim emisijama do 2050. Uključiti međuetape za 2030. i 2040. i usporedbu tih etapa s najnovijom dugoročnom strategijom obnove.

11. Dodatno objasniti kako Španjolska namjerava poticati smanjenje potrošnje plina te razviti detaljne politike i mjere za ostvarenje tog cilja do 2030. Navesti odgovarajuće mjere za diversifikaciju i dugoročnu opskrbu nuklearnim materijalom, gorivom, rezervnim dijelovima i uslugama te dugoročno gospodarenje nuklearnim otpadom. Ocijeniti primjerenost naftne infrastrukture (rafinerije, zalihe nafte) s obzirom na očekivani pad potražnje za naftom i orijentaciju na alternative s manje ugljika.

12. Pobliže objasniti opće i specifične ciljeve, posebno za upravljanje potrošnjom kako bi se poboljšala fleksibilnost energetskog sustava s obzirom na potrebe za fleksibilnošću. Razviti konkurentnija maloprodajna tržišta i ojačati položaj potrošača na maloprodajnom tržištu.

13. Dodatno opisati postojeće i potencijalne mjere za suzbijanje energetskog siromaštva. Dopuniti pristup suzbijanju energetskog siromaštva uključivanjem specifičnih mjerljivih ciljeva i pojedinosti o financijskim resursima za provedbu opisanih politika kako se zahtijeva Uredbom (EU) 2018/1999 iz perspektive mjera socijalne politike (priuštivost) i strukturnih energetskih mjera, posebno u pogledu pristupa energetskoj učinkovitosti, obnovi zgrada i energiji iz obnovljivih izvora te širokog opsega socijalnih tarifa za ranjive potrošače. Objasniti kako će se uvesti mjere u okviru sustava obveze energetske učinkovitosti za suzbijanje energetskog siromaštva.

14. Dodatno objasniti nacionalne ciljeve u području istraživanja, inovacija i konkurentnosti za uvođenje čistih tehnologija te utvrditi putanju za 2030. i 2050. kako bi se poduprla dekarbonizacija industrije i prelazak poduzeća na kružno gospodarstvo s nultom neto stopom emisija. Donijeti politike i mjere za promicanje razvoja projekata s ciljem postizanja nulte neto stope emisija uključujući one relevantne za energetski intenzivne industrije. Opisati predvidljiv i pojednostavnjen regulatorni okvir za postupke izdavanja dozvola i kako će se prema potrebi pojednostavniti pristup nacionalnom financiranju. Navesti detaljne politike i mjere za digitalizaciju energetskog sustava, razvoj vještina povezanih s čistom energijom i olakšavanje otvorene trgovine za otporne i održive lance opskrbe komponentama i opremom s nultom neto stopom emisija.

15. Navesti reforme i mjere za mobilizaciju privatnih ulaganja potrebnih za ostvarenje energetskih i klimatskih ciljeva. Dati sveobuhvatan i usklađen pregled potreba za privatnim ulaganjem objedinjeno i po sektoru i tako dopuniti pristup „odozgo prema dolje" na razini cijelog gospodarstva procjenom pristupa „odozdo prema gore" na razini projekata u svih pet dimenzija energetske unije. Uključiti raščlambu ukupnih potreba za ulaganjima s dodatnim informacijama o nacionalnim, regionalnim i Unijinim izvorima financiranja te privatnim izvorima financiranja koji će se mobilizirati. Dodati kratak opis vrste programa financijske potpore koji je odabran za provedbu politika i mjera koje se financiraju iz javnog proračuna i upotrebe mješovitih financijskih instrumenata u kojima se iskorištavaju bespovratna sredstva, zajmovi, tehnička pomoć i javna jamstva, uključujući ulogu nacionalnih razvojnih banaka u pojedinim programima. Razmotriti i troškovno učinkovitu provedbu prijenosa drugim državama članicama na temelju Uredbe o raspodjeli tereta kao izvor financiranja. Navesti detaljnu procjenu makroekonomskog učinka planiranih politika i mjera.

16. Detaljnije objasniti kako i dokad Španjolska namjerava postupno ukinuti subvencije za fosilna goriva.

17. Navesti detaljne informacije o socijalnim posljedicama i posljedicama na zapošljavanje i vještine ili drugim distribucijskim učincima klimatske i energetske tranzicije i o planiranim ciljevima, politikama i mjerama za podupiranje pravedne tranzicije. Navesti oblik potpore, učinak inicijativa, ciljne skupine i predviđene resurse, uzimajući u obzir Preporuku Vijeća o osiguravanju pravedne tranzicije prema klimatskoj neutralnosti ([22]). Uključiti, koliko je to moguće, više elemenata koji bi bili odgovarajuća analitička baza za pripremu budućeg socijalnog plana za klimatsku politiku, u skladu s Uredbom (EU) 2023/955 Europskog parlamenta i Vijeća ([23]), uključujući informacije o tome kako procijeniti izazove i socijalne učinke na najranjivije sudionike u sustavu za trgovanje emisijama iz izgaranja goriva u sektoru zgrada, prometnom sektoru i drugim sektorima i na temelju kojih bi se utvrdili potencijalni korisnici i relevantni okvir politike. Objasniti kako će okvir politike utvrđen u nacionalnom energetskom i klimatskom planu doprinijeti pripremi španjolskog socijalnog plana za klimatsku politiku i kako će se zajamčiti dosljednost između ta dva plana.

18. Navesti jasan i detaljan pregled toga kako je postupak savjetovanja omogućio sudjelovanje svih relevantnih tijela, građana i dionika, uključujući socijalne partnere, u pripremi nacrta i finalnog ažuriranog plana, uključujući informacije o vremenu i trajanju raznih savjetovanja. Navesti sažetak mišljenja različitih dionika i sažetak toga kako su u plan uključena mišljenja izražena na savjetovanjima.

19. Zajamčiti da uloga regionalne suradnje u okviru skupine na visokoj razini za međupovezanost u jugozapadnoj Europi bude primjereno istaknuta u finalnom ažuriranom nacionalnom energetskom i klimatskom planu. Dalje raditi na potpisivanju bilateralnih sporazuma o solidarnosti za sigurnost opskrbe plinom sa susjednim zemljama (Francuskom i Portugalom).

([22]) Preporuka Vijeća od 16. lipnja 2022. o osiguravanju pravedne tranzicije prema klimatskoj neutralnosti (SL C 243, 27.6.2022., str. 35.).

([23]) Uredba (EU) 2023/955 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o uspostavi Socijalnog fonda za klimatsku politiku i o izmjeni Uredbe (EU) 2021/1060 (SL L 130, 16.5.2023., str. 1.).

U VEZI S DOSLJEDNOŠĆU NACIONALNIH MJERA S CILJEM KLIMATSKE NEUTRALNOSTI I OSIGURAVANJEM NAPRETKA U PRILAGODBI NA TEMELJU UREDBE (EU) 2021/1119

1. Integrirati pitanja prilagodbe klimatskim promjenama u ključne osjetljive sektore i ukloniti nedostatke i prepreke prilagodbi.

2. Uključiti skupine dionika koje su posebno osjetljive na učinke klimatskih promjena u španjolsku politiku za prilagodbu i njezinu provedbu. Dokumentirati postupke i ishode relevantnih savjetovanja.

Sastavljeno u Bruxellesu 18. prosinca 2023.

Za Komisiju
Kadri SIMSON
Članica Komisije